

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет філології
Кафедра української філології та міжкультурної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю. В.

«18» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

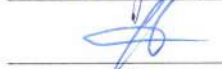
Розробник

Островська Л. С.

Завідувач кафедри розробника

Лебединцева Н. М.

Завідувач кафедри спеціальності

Міронова І. С.

Гарант освітньо-наукової програми

Міронова І. С.

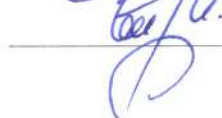
Завідувач відділу аспірантури

Ужва А. М.

Начальник НМВ

Шкірчак С. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Українське наукове мовлення	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	032 Історія та археологія	
Спеціалізація (якщо є)	-	
Освітньо-наукова програма	Історія та археологія	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2023–2024 н. р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	1	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	Всього – 90 годин	-
	30 год.	-
— семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)	60 год.	-
— години самостійної роботи студентів		
Відсоток аудиторного навантаження	33 %	-
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	іспит	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета дисципліни – сприяти аспірантам у набутті базових знань про особливості підготовки наукового тексту, необхідних для успішної презентації результатів наукової та науково-навчальної діяльності.

Завдання дисципліни:

- поглибити знання аспірантів про науковий стиль української мови;
- розширити уявлення про українську наукову мову, мовні засоби наукового тексту, розвинути потреби в нормативному вживанні засобів фахової мови;
- опанувати технології роботи із сучасним українським науковим текстом, розвивати уміння і навички мовностилістичного аналізу наукового тексту;
- формувати мовно-комунікативну, мовно-термінологічну, дослідницьку компетенції аспірантів;
- виховувати мовний смак і мовне чуття, критичне ставлення до ненормативної вимови;
- аргументовано, спираючись на словники і мовленнєві зразки, оцінювати власне наукове мовлення та мовлення інших авторів наукового продукту.

Розроблена програма відповідає освітньо-науковій програмі та орієнтована на формування компетентностей:

Загальні компетентності	ЗК08	Здатність спілкуватися з науковою спільнотою з метою презентації результатів наукових досліджень та їх оприлюднення українською, англійською та/або іншою іноземною мовою.
	ЗК09	Здатність володіти науковим стилем спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, готувати та обговорювати експертні висновки, презентації та науково-дослідні, грантові проекти.
	ЗК10	Здатність представляти результати наукових досліджень у вигляді звітів, доповідей на симпозіумах, конференціях, наукових публікацій з використанням сучасних інформаційних технологій.
	ЗК11	Здатність до налагодження співпраці та обміну інформацією з вітчизняними та іноземними науковими співтовариствами, спільно визначати цілі діяльності, планувати, обговорювати й реалізовувати проекти.
	ЗК12	Здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у вітчизняних та/або міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою позицію.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)	СК10	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок у сфері історії та археології державною та іноземною мовами як на національному, так і на міжнародному рівні.

Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

ПРН10	Вільно презентувати результати власних досліджень, наукові проблеми у сфері історії та археології державною та іноземною мовами усно та письмово, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у фахових вітчизняних і провідних міжнародних наукових виданнях.
ПРН11	Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для реалізації спільних проектів, розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у сфері історії та археології, розуміти і дотримуватися етики ділового спілкування.
ПРН15	Висвітлювати історичні проблеми та популяризувати результати власних наукових досліджень у публічному просторі, публікувати наукові та науково-популярні тексти у ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
Тема 1. Специфіка наукового стилю сучасної української літературної мови	-	2	4
Тема 2. Термінологічна система української мови.	-	2	4
Тема 3. Вимоги до термінів. Сучасні проблеми українського термінознавства		2	4
Тема 4. Морфологічні особливості наукових текстів	-	2	4
Тема 5. Синтаксичні особливості наукових текстів	-	2	4
Тема 6. Наукова стаття як самостійний науковий твір	-	2	4
Тема 7. Чинні вимоги до оформлення бібліографії		2	4
Тема 8. Наукова рецензія. Науковий відгук	-	2	4
Тема 9. Тези. Анотація до наукового тексту	-	2	4
Тема 10. Автореферат як жанр наукового стилю	-	2	4
Тема 11. Культура усного наукового мовлення	-	2	4
Тема 12. Наукова доповідь як жанр наукового стилю.	-	2	4
Тема 13. Презентація наукового виступу		2	4
Тема 14. Наукова дискусія	-	4	8
Всього за курсом	0	30	60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Лекційні заняття не передбачено навчальним планом

4.2. Плани практичних занять

№ з/п	Тема заняття / план	Кількість годин
1	Тема 1. Науковий стиль серед інших стилів сучасної української літературної мови 1. Функціональне призначення наукового стилю. 2. Мовні особливості наукового стилю. 3. Жанрові особливості наукового стилю.	2

2	Тема 2. Термінологічна система української мови. Вимоги до термінів. 1. Термін як точна назва наукового поняття. 2. Ознаки терміна як слова. 3. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.	2
3	Тема 3. Вимоги до термінів. Сучасні проблеми українського термінознавства 1. Нормування, стандартизація і кодифікація термінів. 2. Вплив англіцизмів та росіянізмів на сучасну українську термінологію. 3. Українські термінологічні словники. 4. Сучасні проблеми українського термінознавства	2
4	Тема 4. Морфологічні особливості наукових текстів 1. Особливості функціонування граматичних категорій іменника в науковому стилі. 2. Особливості вживання прикметникових форм у наукових текстах. 3. Специфіка вжитку займенникових форм у наукових текстах. 4. Числівникові форми в науковому стилі. 5. Особливості вживання дієслівних форм у науковому стилі.	2
5	Тема 5. Синтаксичні особливості наукових текстів. 1. Специфіка форм керування в наукових текстах. 2. Особливості координації підмета з присудком в наукових текстах. 3. Пунктуація в простому та формально ускладненому реченні наукового стилю. 4. Пунктуація в складному реченні наукового стилю.	2
6	Тема 6. Наукова стаття як самостійний науковий твір. 1. Структурно-логічні компоненти наукової статті. 2. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів наукової статті. 3. Редагування наукової статті.	2
7	Тема 7. Чинні вимоги до оформлення бібліографії 1. Види бібліографічних посилань та правила їхнього складання. 2. Особливості складання комплексного бібліографічного посилання. 3. Особливості складання бібліографічного посилання на електронний ресурс. 4. Складання бібліографічного посилання на архівний документ.	2
8	Тема 8. Наукова рецензія. Науковий відгук. 1. Функційне призначення наукової рецензії та наукового відгуку. 2. Структурно-логічні компоненти наукової рецензії та наукового відгуку. 3. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів наукової рецензії та наукового відгуку. 4. Редагування рецензії та наукового відгуку.	2
9	Тема 9. Тези. Анотація до наукового тексту. 1. Функційне призначення тез та анотації до наукового тексту. 2. Структурно-логічні компоненти тез та анотації до наукового тексту. 3. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів тез та анотації до наукового тексту. 4. Редагування тез та анотації до наукового тексту.	2
10	Тема 10. Автореферат дисертації як жанр наукового стилю. 1. Функційне призначення автореферату дисертації. 2. Структурно-логічні компоненти автореферату дисертації. 3. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів автореферату дисертації. 4. Редагування автореферату дисертації.	2

11	Тема 11. Культура усного наукового мовлення 1. Дотримання орфоепічних норм сучасної української мови в науковому мовленні. 2. Дотримання акцентуаційних норм сучасної української мови в науковому мовленні. 3. Культура усного мовлення науковця.	2
12	Тема 12. Наукова доповідь як жанр наукового стилю. Електронна презентація наукового виступу. 1. Структурно-логічні компоненти наукової доповіді. 2. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів автореферату дисертації. 3. Підготовка до виголошення наукової доповіді. 4. Прийоми привернення й тримання уваги слухачів.	2
13	Тема 13. Презентація наукового виступу. 1. Типологія презентацій. 2. Основні принципи підготовки презентацій. 3. Підготовка текстових слайдів.	2
14-15	Тема 14. Наукова дискусія. 1. Наукова дискусія як різновид діалогічного мовлення. 2. Комунікативні стратегії і тактики учасників наукової дискусії. 3. Особливості виступу-запитання, виступу-відгуку та виступу-відповіді.	4
	Всього:	30

4.3. Самостійна робота

4.3.1. Обов'язкові види самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	<i>Підготовка до практичних занять:</i>
1.1	Письмові відповіді на контрольні й проблемні питання практичного заняття
1.2	Виконання вправ і завдань
1.3	Написання анотації до наукової статті
1.4	Усний виступ з наукової теми

Вимоги до самостійної роботи

Самостійна робота аспірантів передбачає опрацювання контрольних та проблемних питань до кожного практичного завдання та виконання вправ і завдань відповідно до запропонованого алгоритму чи зразку. Підготовка відповіді до проблемного питання обов'язково включає ознайомлення аспірантів з основною та додатковою літературою згідно з темою, зіставлення поглядів представників різних наукових шкіл та напрямів та обґрунтування найдоцільнішого з погляду сучасної лінгвістики.

Обсяг анотації до наукової статті становить у середньому 500–600 друкованих знаків. Анотація до наукової статті – це короткий опис наукової статті, в якому розглядається призначення статті, змісту, вид, форма і інші особливості. Анотація до наукової статті визначає її зміст, релевантність, включає характеристики тематики проблематику, результати і цілі, її відмінність від інших статей з певної проблематики. У кінці подається перелік 5–10 ключових слів.

Усний виступ з наукової теми триває 15–20 хв. Час доповіді можна розподілити таким чином: вступ – актуальність, мета, завдання дослідження, гіпотеза, положення, які виносяться на захист (2–3 хвилини); методи дослідження – 1–2 хвилини; результати дослідження – 12–13 хвилин; висновок – 1–2 хвилини. Крім нормативності мовлення, оцінюється й вміння володіти аудиторією та застосування невербальних засобів спілкування.

5. Підсумковий контроль (іспит)

5.1. Питання для підсумкового контролю

1. Функціональне призначення наукового стилю.
2. Мовні особливості наукового стилю.
3. Жанрові особливості наукового стилю.
4. Особливості наукового стилю української мови в давній період.
5. Формування наукового стилю української мови в XIX ст.
6. Функціонування наукового стилю української мови в XX ст.
7. Актуальні проблеми розвитку наукового стилю української мови.
8. Вияви синонімії, антонімії, омонімії, полісемії в наукових текстах.
9. Мовна надмірність і мовна недостатність у наукових текстах.
10. Усталені вислови (мовні кліше) в наукових текстах.
11. Термін як точна назва наукового поняття.
12. Ознаки терміна як слова.
13. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.
14. Способи творення термінів.
15. Розмежування термінів і професійного сленгу.
16. Нормування, стандартизація і кодифікація термінів.
17. Вплив англіцизмів та росіянізмів на сучасну українську термінологію.
18. Українські термінологічні словники.
19. Особливості функціонування граматичних категорій іменника в науковому стилі.
20. Особливості вживання прикметникових форм у наукових текстах.
21. Специфіка вжитку займенникових форм у наукових текстах.
22. Числівникові форми в науковому стилі.
23. Особливості вживання дієслівних форм у науковому стилі.
24. Специфіка форм керування в наукових текстах.
25. Особливості координації підмета з присудком в наукових текстах.
26. Пунктуація в простому та формально ускладненому реченні наукового стилю.
27. Пунктуація в складному реченні наукового стилю.
28. Структурно-логічні компоненти наукової статті.
29. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів наукової статті.
30. Редагування наукової статті.
31. Функційне призначення наукової рецензії та наукового відгуку.
32. Структурно-логічні компоненти наукової рецензії та наукового відгуку.
33. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів наукової рецензії та наукового відгуку.
34. Редагування рецензії та наукового відгуку.
35. Функційне призначення тез та анотації до наукового тексту.
36. Структурно-логічні компоненти тез та анотації до наукового тексту.
37. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів тез та анотації до наукового тексту.
38. Редагування тез та анотації до наукового тексту.
39. Функційне призначення автореферату дисертації.
40. Структурно-логічні компоненти автореферату дисертації.
41. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів автореферату дисертації.
42. Редагування автореферату дисертації.
43. Дотримання орфоепічних норм сучасної української мови в науковому мовленні.
44. Дотримання акцентуаційних норм сучасної української мови в науковому мовленні.
45. Культура усного мовлення науковця.
46. Функційне призначення наукової доповіді.

47. Структурно-логічні компоненти наукової доповіді.
48. Мовні засоби оформлення обов'язкових структурно-логічних компонентів автореферату дисертації.
49. Підготовка до виголошення наукової доповіді.
50. Прийоми привернення й тримання уваги слухачів.
51. Функційне призначення електронної презентації наукового виступу.
52. Вимоги до створення електронних презентацій.
53. Редагування електронної презентації наукового виступу.
54. Наукова дискусія як різновид діалогічного мовлення.
55. Комунікативні стратегії і тактики учасників наукової дискусії.
56. Особливості виступу-запитання, виступу-відгуку та виступу-відповіді.

5.2. Типові завдання

1. З наукової літератури відповідно до вашого фаху доберіть текст (2-3 абзаци). Доведіть, що дібраний текст є зразком наукового стилю. Прокоментуйте вияв традиційних стильових ознак української наукової мови в дібраному тексті (абстрагованість, інформаційна насиченість, ясність і об'єктивність викладу, коректність, логічна послідовність, монологічний характер викладу, лінійність, точність та однозначність, лаконічність, доказовість, переконливість, аналіз, синтез, аргументованість, нейтральність і т. ін.). З тексту выпишіть три терміни й схарактеризуйте їх за таким алгоритмом: 1) дефініція; 2) ступінь спеціалізації (загальнонауковий, міжгалузевий, вузькоспеціальний); 3) походження (власний, запозичений); 4) спосіб творення (для власномовних термінів).

2. Ознайомившись із прикладами оформлення документів у списку літератури (згідно з ДСТУ 8302:2015), укладіть власний список використаних джерел (до 20 різних позицій), який супроводжуватиме вашу дисертаційну працю, скориставшись бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами (наприклад, Web of Science, Scopus, Web of Knowledge).

3. У пропонованому тексті наукової статті схарактеризуйте основні рубрики. Піддайте мовний матеріал змістовому та мовностилістичному аналізу, окресливши лексичні, морфологічні, синтаксичні особливості. Доберіть найточніший заголовок до тексту наукової статті. Напишіть анотацію до тексту наукової статті.

4. Підготуйтеся до публічного виголошення доповіді (повідомлення, виступу) за темою дисертаційної праці. Зверніть увагу на її композиційно-логічну побудову, основні структурні елементи. Назвіть основні етапи підготовки (підготовка виступу з опорою на текст, опанування тексту риторично, тренування виступу, проведення хронометражу виступу, унесення необхідних уточнень і виправлень у текст і т. ін.). Дотримуйтеся психологічних і логічних пауз, техніки мовлення, дихання, темпу тощо.

5. Підготуйте електронну презентацію наукового виступу (7-10 слайдів) за темою власної дисертаційної праці.

6. Оцініть доповідь (виступ) колеги за такими критеріями: виявлення достатнього кругозору з проблеми; манера викладу доповідача; наявність ідеї, що має безумовний науковий інтерес; мета виступу; чітко виражені переходи від однієї частини до іншої; наявність логічного завершення, нормативність мовлення доповідача.

7. Продовжте міркування, дотримуючись правил комунікативно-логічної побудови усного наукового виступу. Спродукуйте наукову дискусію, з'ясуйте специфіку участі в дискусії. Назвіть диференційні ознаки усного і писемного наукового мовлення.

Структура мовного етикету в науковому стилі залежить від форми спілкування...

5.3. Зразок іспитового білета

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ПЕТРА МОГИЛИ

Навчальна дисципліна «Українське наукове мовлення»

Екзаменаційний білет № 1

1. *Теоретичне питання:* Виникнення і становлення наукового стилю.
2. *Теоретичне питання:* Визначте, якими мовними засобами досягається абстрагованість текстів наукового стилю.
3. Наведіть зразок *анотації до наукової праці*.
4. Поясніть значення паронімів: виборний – виборчий; громадський – громадянський; кампанія – компанія; особистий – особовий; показник – показчик; управління – правління; тактовний – тактичний, заступник – замісник, свідоцтво – свідчення, задача – завдання.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№ з/п	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	<i>Практичні заняття</i>	60
1.1	Письмові відповіді на контрольні й проблемні питання практичного заняття	1x15
1.2	Виконання вправ і завдань	1x15
1.3	Анотація до наукової статті	10
1.4	Усний виступ з теми дослідження	20
1.5	Іспит	40
	Усього	100

Діагностика знань аспірантів здійснюється за допомогою:

1. Усного й письмового опитування студентів на практичних заняттях (підготовка проблемних питань теоретичного характеру).

Критерії оцінювання

1. Оцінювання якості підготовки до практичних занять:

а) оцінка «відмінно» (2 бали) виставляється аспірантові, якщо він:

- у повному обсязі (на 100 %) підготував практичне заняття, по суті й за змістом розкрив поставлену перед ним проблему;

- дав розгорнуту логічну відповідь на контрольне (-і) питання, при цьому під час підготовки використав додаткову літературу, добре ознайомився з конспектом лекції;

- правильно (без помилок) виконав вправу чи завдання, обґрунтувавши хід власних думок;

б) оцінка «добре» (1 бал) виставляється аспірантові, якщо він:

- підготував 75 % практичного заняття, по суті й за змістом розкрив поставлену перед ним проблему, але при цьому допустив неточності у формулюванні визначень, понять і явищ;

- дав розгорнуту логічну відповідь на контрольне (-і) питання, при цьому під час підготовки, добре ознайомився з конспектом лекції, але не користувався додатковою літературою;

- правильно, в цілому, виконав вправу чи завдання, допустивши 1-2 помилки, проте обґрунтувавши хід власних думок;

в) оцінка «задовільно» (0,5 бала) виставляється аспірантові, якщо він:

- підготував 50 % практичного заняття, загалом розкрив поставлену перед ним проблему, але під час відповіді допустив низку помилок, або пропустив важливі факти, або не зміг пояснити сутність того чи іншого явища;

- дав неповну (часткову) відповідь на контрольне (-і) питання, що потребувало суттєвих доповнень чи коментарів з боку викладача чи інших студентів, при цьому під час підготовки не використав додаткової літератури, погано ознайомився з конспектом лекції;

- виконав вправу чи завдання зі значною кількістю помилок або неточностей, не зміг обґрунтувати (або частково обґрунтував) хід власних думок;

г) оцінка «незадовільно» (0 балів) виставляється аспірантові, якщо він:

- підготував практичне заняття в обсязі, меншому за 50%, по суті й за змістом не розкрив поставленої перед ним проблеми або відмовився відповідати;

- дав неправильну (нелогічну) відповідь на контрольне (-і) питання, при цьому під час підготовки не використав додаткової літератури або відмовився відповідати;

- неправильно (зі значною кількістю помилок чи неточностей) виконав вправу чи завдання, не зміг пояснити хід виконання або зовсім не виконав вправи чи завдання.

2. Оцінювання якості написання анотації до наукової статті:

а) оцінка «відмінно» (10 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- анотація написана відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту та сучасної української літературної мови;

б) оцінка «добре» (8 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- анотація написана відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту та сучасної української літературної мови, однак наявні негрубі помилки (не більше 2-х);

в) оцінка «задовільно» (6 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- анотація написана загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту та сучасної української літературної мови, є помилки (не більше 4-х);

г) оцінка «незадовільно» (від 5 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- анотація написана зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових (від 5-и помилок і більше).

3. Оцінювання якості усного виступу з наукової теми:

а) оцінка «відмінно» (20-17 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- усний виступ виголошено відповідно до логічно-структурних вимог до наукового тексту, дотримано стильові норми наукового тексту та сучасної української літературної мови, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення;

б) оцінка «добре» (16-14 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- усний виступ виголошено відповідно до логічно-структурних вимог до наукового тексту, переважно дотримано стильові норми наукового тексту та сучасної української літературної мови, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення, однак наявні негрубі помилки (не більше 3-х);

в) оцінка «задовільно» (13-8 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- усний виступ виголошено загалом відповідно до логічно-структурних вимог цього наукового тексту, наявні порушення стильових норм наукового тексту та сучасної української літературної мови, адекватно застосовано невербальні засоби мовлення, наявні помилки (не більше 5-х);

г) оцінка «незадовільно» (від 7 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- усний виступ виголошено зі значними порушеннями вимог як логічно-структурних, так і мовно-стильових, наявні порушення використання невербальних засобів мовлення (від 5-ти помилок і більше).

2. Оцінювання якості виконаної іспитової роботи:

а) оцінка «відмінно» (40-36 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- відповідь на теоретичне питання є вичерпною, змістовною, логічною, у ній відсутні фактичні помилки та порушення мовних норм, а терміни, явища й поняття проілюстровано прикладами;

- практичне завдання виконано без помилок відповідно до зразків-еталонів, поданих у лекціях та на практичних заняттях;

б) оцінка «добре» (35-30 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- відповідь на теоретичне питання є повною, змістовною, логічною, проте в ній є незначні неточності, а в окремих випадках наявні мовні та мовленнєві помилки (не більше 3-х); терміни, явища й поняття загалом проілюстровано прикладами;

- практичне завдання виконано відповідно до зразків-еталонів, поданих у лекціях та на практичних заняттях, але в ньому наявні помилки (не більше 2-х);

в) оцінка «задовільно» (29-24 бали) виставляється аспірантові, якщо:

- відповідь на теоретичне питання є неповною, але змістовною, проте в ній є неточності, порушено логічний виклад думок, а в окремих випадках наявні мовні та мовленнєві помилки (не більше 5-х); терміни, явища й поняття загалом майже не проілюстровано прикладами;

- практичне завдання виконано, але порушено порядок його виконання або в ньому є суттєві неточності; у завданні допущено студентом помилки (не більше 4-х);

г) оцінка «незадовільно» (від 23 балів) виставляється аспірантові, якщо:

- відповідь на теоретичне питання є поверховою (або відповідь на питання відсутня), яка не відповідає змісту питання, у ній є суттєві неточності, порушено логічний виклад думок, наявні мовні та мовленнєві помилки (від 6-ти та більше); терміни, явища і поняття загалом не проілюстровано прикладами;

- практичне завдання виконано, але порушено порядок його виконання або в ньому є суттєві порушення; у завданні допущено студентом помилки (від 5-ти і більше).

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні

1. Білавич Г. Екологія українського наукового мовлення : монографія. Вид. 2-ге, доп. Івано-Франківськ : НАІР, 2020. 340 с.
2. Горошкіна О. М., Груба Т. Л. Українська наукова мова: теорія і практика. Навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга, 2023. 120 с.
3. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.
4. Мацько Л. І., Денискіна Г. О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 272 с.
5. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
6. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посібник. з алгоритмичними прописами. 3-тє вид., переробл і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 426 с.
7. Основи наукового мовлення: навч. посібник: / С. А. Бронікова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди / Національна академія державного управління при Президентові України. Київ : Центр учбової літератури», 2022. 252 с.
8. Панченков А., Терещенко В. Український правопис у новій редакції. Методика реалізації. Київ : Соняшник. 2019. 256 с.
9. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2016. 627 с.
10. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
11. Тимкова В. А. Українська мова в науці. Навчальний посібник. Вінниця : ВВ ВНАУ, 2018. 212 с.
12. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови. К.: Наук. думка, 2019. 392 с.

7.2. Додаткові

1. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Видання друге: Ін-т укр. мови НАН України. Київ: КММ, 2019. 208 с.
2. Дем'ян Я. Культура української наукової мови як наукова проблема. *Молодь і ринок*. 2023. № 3/211.
3. Дяков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення : Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. К. : Видавничий дім «КМ Академія», 2000. 218 с.
4. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства : Підручник для студентів вищих навч. закл. / Національний технічний ун-т України «Київський політехнічний ін-т». К.: Політехніка; ТОВ «Фірма «Періодика», 2004.
5. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : практикум. Кривий Ріг, ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.
6. Культура фахового мовлення : Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги-XXI, 2005. С. 519–561.
7. Мамич М. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посіб. 2-е вид., доп. та переробл. Одеса : Фенікс, 2020. 164 с.
8. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування : Навчальний посібник. К. : Каравела, 2008. С. 131–143.
9. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.

10. Островська Л. С. Функціонування вставлених конструкцій в есеїстичному дискурсі О. Забужко. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 23. Т. 2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 34–40.
11. Островська Л. С. Функційно-комунікативне навантаження авторської пунктуації (на матеріалі художньої прози О. Ільченка). *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 26. Т. 2. Одеса : Гельветика, 2022. С. 44–50.
12. Островська Л. С. Проблема кваліфікації односкладних генітивних речень. *Південний архів (філологічні науки)*. Вип. ХCV (95). Херсонський державний університет (м. Івано-Франківськ). Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 31–38.
13. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Житомир : Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, 2022. 192 с.
14. Проблеми української термінології. *Вісник*. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2004. № 503.
15. Ревуцька С. К., Зіненко В. М. Академічне письмо : навч. посіб. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
16. Українська термінологія і сучасність : Зб. наук. праць / Відп. ред. Л. О. Симоненко. К., 1998; 2001; 2005.

Інформаційні ресурси

1. Наукова періодика України: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду НАН України: <http://www.ulif.org.ua>
3. Культура мови: <http://www.kultura-mowy.wikidot.com>

Наукометричні бази даних

1. Українські Наукові Журнали. Як підібрати українське фахове видання для публікації. URL: <http://mon.gov.ua/content/%D0%94%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%8C/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0/irinativonkova.pdf>
2. Міжнародні наукометричні бази. URL: <http://eenu.edu.ua/uk/mizhnarodni-naukometrichni-bazi>
3. Наукометричні бази даних. URL: <http://library.tntu.edu.ua/resources/naukometrychni-bazydanyh/>
4. Наукометричні бази даних. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/1367>